

บทที่ 5

ข้อเสนอแนะ: การบูรณาการแผนงานวิจัย

แผนการพัฒนาให้เป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืนโดยการสร้างคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย (A Plan to Develop a Sustainable National Park by Building Brand Equity to Create Natural Learning through Ecotourism: A Case Study of Kaeng Krachan National Park, Phetchaburi Province, Thailand)

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (จากโครงการย่อยที่ 1)

ผลการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเป็นแกนนำหลักในการบริหารจัดการอุทยานฯ ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง ได้ดังนี้

1. ด้านการสร้างเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ในการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดย

1.1 เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่

1.2 การมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยวโดยยึดหลักการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่

1.3 การมีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษา โดยจัดโครงการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ (Volunteer tourism) คู่ขนานกับการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

1.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบอุทยานฯ เพื่อสร้างความเข้าใจ และลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น โดยเชิญผู้นำหรือตัวแทนจากชุมชนและผู้ประกอบการในพื้นที่ใกล้เคียงอุทยานฯ เข้าร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานด้วย และเชิญผู้รู้หรือปราชญ์ในชุมชนท้องถิ่นเข้ามาร่วมให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว/หน่วยงานที่มาทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยลดปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการให้บริการ

2. ด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดย

2.1 พัฒนาสาธารณูปโภคในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยปรับปรุงบริการด้าน ห้องน้ำและน้ำใช้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวให้เพียงพอและรักษาความสะอาด ถนนที่เข้าไปยังเขาพะเนินทุ่งหรือน้ำตกควรคงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้สำหรับสัตว์ป่าและป่า

2.2 การจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับเจ้าหน้าที่ที่ออกลาดตระเวนในป่า และสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมของบุคลากร

2.3 การบริหารจัดการข้อมูล ควรมีการสื่อสารข้อมูลไปยังกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เช่น สื่อสารไปยังนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วยป้ายโฆษณา โดยใช้ข้อความเพื่อรณรงค์ไม่ให้ตัดไม้ทำลายป่า ไม่ให้ล่าสัตว์ สื่อสารมาตรการด้านกฎหมายสำหรับผู้กระทำผิด เช่น การตัดไม้ การล่าสัตว์ ผ่านทางสื่อต่างๆ และตัวบุคคล จัดทำเป็นหลักสูตรอบรมให้ความรู้หรือหลักสูตรการศึกษา ท้องถิ่น สื่อสารด้วยเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศทั้งภายในองค์กรไปยังบุคลากร และการสื่อสารภายนอกไปยังนักท่องเที่ยว ชุมชน สถาบันการศึกษา เป็นต้น

2.4 การแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่า โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่า ป้องกันการลักลอบตัดไม้ ควบคุมไฟป่าและหมอกควัน ป้องกันการลักลอบล่าและค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่า (ช้าง) ออกมาทำลายพืชไร่ของชาวบ้าน

2.5 การอนุรักษ์สัตว์ป่า โดยการหาแนวทางแก้ปัญหาสัตว์ป่าที่ถูกล่า เช่น ช้าง ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าหายากให้มีศักยภาพ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า จัดตั้งหน่วยช่วยเหลือสัตว์ป่าและดูแลสุขภาพสัตว์ป่า ใหม่ เป็นต้น

2.6 การวิจัยด้านพืชและสัตว์ป่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ และปกป้อง/อนุรักษ์ เช่น โครงการวิจัยผีเสื้อ พันธุ์นก สมุนไพร เป็นต้น

2.7 การพัฒนาอุทยานสู่ความเป็นสากลระดับโลก ดังนี้

2.7.1 การพัฒนานักท่องเที่ยวเชิงนิเวศสร้างสรรค์ (Creative eco-tourists) โดยยึดหลักว่าให้นักท่องเที่ยวชมคุณค่าจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คุณค่าจากความประทับใจในความหลากหลายทางชีวภาพ

2.7.2 การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศสร้างสรรค์ (Creative eco-community) โดยสร้างชุมชนให้เข้มแข็งมีส่วนร่วมในการพัฒนาตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยึดมั่นและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและประเพณีชุมชน

2.7.3 การพัฒนาการบริหารการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative eco-tourists management) โดยพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ การเป็นเจ้าภาพ/ร่วมในการจัดประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ เป็นต้น

3. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดย

3.1 จัดการท่องเที่ยวชุมชน (Community Based Tourism) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของผู้คน ศึกษาวัฒนธรรม ความเชื่อ และมีกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน

3.2 สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/เชิงนิเวศ (Creative eco-tourism) โดยพัฒนาการท่องเที่ยวที่ใช้ทุนธรรมชาติอย่างประหยัดให้มีความมั่นคง ยั่งยืน และให้ประโยชน์ต่อสังคม

4. ด้านการพัฒนาสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

4.1 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

4.1.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ใกล้เคียง ในการร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องทุกปี

4.1.2 การประสานกำลังเจ้าหน้าที่ในการลาดตระเวนตรวจตราพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง รวมถึงอาสาสมัครจากชุมชนที่ผ่านการอบรมเบื้องต้นเพื่อช่วยแจ้งเบาะแสของผู้บุกรุกเข้าไปในพื้นที่ป่า

4.1.3 จัดทำป้ายรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

4.2 ความยั่งยืนด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่

4.2.1 การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ เช่น การจัดโครงการส่งเสริมรดกด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นชาวเขา

4.2.2 โปรแกรมส่งเสริมรดกด้านวัฒนธรรมอันติงามของท้องถิ่น การวิจัยและวางแผนพัฒนาวัฒนธรรม โครงการบูรณาการรดกทางวัฒนธรรม

4.2.3 การพัฒนาให้เกิดความมั่งคั่งด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น (Cultural richness) โดยยอมรับและยกระดับการสืบทอดทางวัฒนธรรม/ประเพณีของชุมชนเจ้าบ้าน

4.2.4 เสริมสร้างคุณค่าด้านสังคม (Social equity) โดยให้เกิดการกระจายรายได้ทางเศรษฐกิจที่ยุติธรรม และให้ประโยชน์ต่อสังคมจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

4.2.5 ความกินดีอยู่ดีของชุมชน (Community wellbeing) โดยรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งด้านคุณภาพชีวิตในชุมชนท้องถิ่น

4.2.6 ร่วมมือและให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนบ้านบางกลอย-บ้านโป่งลึกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4.3 ประเด็นความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

4.3.1 ส่งเสริมให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานฯ เกิดรายได้จากการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรให้กับนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความช่วยเหลือด้านการตลาดอย่างจริงจัง จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว

4.3.2 ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ โดยร่วมมือกับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและธุรกิจที่พักให้แนะนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของแพ็คเกจการท่องเที่ยว

4.3.3 อบรมร่วมกับผู้นำชุมชนในการดำเนินการสำรวจความต้องการจากชุมชนในการฝึกอบรมความรู้ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว เช่น การให้บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ การพัฒนาพื้นที่ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

5. ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดย

5.1 จัดโปรแกรมการเรียนรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรที่สำคัญ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นมาร่วมเป็นวิทยากรเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักชนิดและประโยชน์ของสมุนไพรที่พบในผืนป่า

5.2 การท่องเที่ยวแบบแพ็คเกจทัวร์คู่ขนานกับการประชุมสัมมนา การศึกษาในเรื่องการเกษตร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ การเพาะเห็ด เป็นต้น

5.3 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ชอบการท่องเที่ยวแบบสนุกสนาน ตื่นเต้น ทำทาย ควบคู่ไปกับการได้สัมผัสความงดงามของธรรมชาติ

5.4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้ โดยนักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่ไปเยือนตั้งแต่ระบบนิเวศไปจนถึงชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ที่หายากหรือกำลังจะสูญพันธุ์

5.2 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ (จากโครงการย่อยที่ 2)

1. กลยุทธ์การแบ่งส่วนตลาด (Market segmentation) และการตลาดตามเป้าหมาย (Target marketing) ดังนี้

1.1 การแบ่งส่วนตลาดตามอายุ (Age segmentation) กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ทั้งสองกลุ่มนี้จะใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกันดังนี้ (1) สำหรับกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จะเน้นการท่องเที่ยวผจญภัย (2) กลุ่มที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปจะเน้นทัศนียภาพ โดยเน้นแรงจูงใจด้านความผ่อนคลาย

1.2 เน้นการสร้างภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยว การรู้จักตราแหล่งท่องเที่ยว ความตั้งใจที่จะท่องเที่ยวซ้ำในอนาคตความตั้งใจที่จะแนะนำ/บอกต่อ โดยมุ่งที่สถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน

1.3 เน้นการท่องเที่ยวผจญภัยและคุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ ที่กลุ่มผู้ใช้แรงงานและนักเรียน/นักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ส่วนกลุ่มอาชีพอื่นเป็นกลุ่มเป้าหมายรอง

1.4 มุ่งการจัดการท่องเที่ยวผจญภัย คุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ คุณค่าที่รับรู้ด้านอารมณ์ ภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งที่กลุ่มที่มีรายได้ต่ำ (ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 53,999 บาท)

1.5 มุ่งการท่องเที่ยวผจญภัยและเสริมสร้างคุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ โดยมุ่งที่กลุ่มต่างจังหวัด

2. เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดการท่องเที่ยวซ้ำนั้นจะต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

2.1 ประสบการณ์ด้านอารมณ์และความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกเพลิดเพลิน ตื่นเต้น และอบอุ่น

2.2 คุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ ได้แก่ ความประทับใจการพบเห็น/สัมผัสธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยสามารถกระตุ้นความรู้สึกที่ดีอย่างมากได้

2.3 คุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย ความเหนือกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ชีตความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว

2.4 คุณค่าที่รับรู้ด้านอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้สึกเพลิดเพลิน ตื่นเต้นและอบอุ่นในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

2.5 ภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย ความน่าชื่นชม ความงดงาม และความผ่อนคลาย

2.6 การที่นักท่องเที่ยวรู้จักแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย สามารถระลึกชื่อได้ มีความทรงจำในลักษณะบางประการที่ดี สามารถจินตนาการเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้

3. เพื่อให้เกิดการบอกต่อจะต้องสร้างกิจกรรมต่อไปนี้

3.1 แรงจูงใจด้านความผ่อนคลาย ซึ่งประกอบด้วย ความเพลิดเพลินกับเพื่อน/ครอบครัว การผ่อนคลาย การชมความสวยงามของทัศนียภาพ การเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่และแตกต่าง

3.2 ประสบการณ์ด้านอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งประกอบด้วย ความประทับใจการพบเห็น/สัมผัสธรรมชาติ สามารถเปลี่ยนแปลงประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในแง่ดี กระตุ้นความรู้สึกที่ดี

3.3 คุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย คุณค่าด้านการท่องเที่ยวที่เหนือกว่าที่อื่น การตอบสนองความต้องการได้เหนือกว่าที่อื่น และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวที่เหนือกว่าที่อื่น

3.4 คุณค่าที่รับรู้ด้านอารมณ์ ประกอบด้วย ความเพลิดเพลิน ความรู้สึกตื่นเต้น และความรู้สึกอบรมอื่น

3.5 ภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ความงดงาม ความน่าชื่นชม และความรู้สึกผ่อนคลาย จากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

4. แก้ไขปรับปรุงสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรค ตามคำแนะนำของนักท่องเที่ยว ดังนี้ ปรับปรุงถนนหนทางให้เดินทางเข้าออกสะดวก ความสะอาดของห้องน้ำ ความหลากหลายของอาหาร มีป้ายบอกทาง มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเพียงพอ มีกิจกรรมการเรียนรู้ทางธรรมชาติ เช่น ดูทะเลหมอก ชมทิวทัศน์ แคมป์ปิ้ง ดูผีเสื้อ ดูนก เป็นต้น

5.2 การบูรณาการแผนงานวิจัย: แผนการพัฒนาคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน

แผนการพัฒนา (Development plan) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติอย่างยั่งยืนของ อช. แก่งกระจาน ดังภาพที่ 5.1

<p>ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive summary)</p> <p>ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational analysis)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์ทรัพยากร (Resource analysis)/ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) 2. การวิเคราะห์ที่ตั้ง (Site analysis) และลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) 3. ทรัพยากรชุมชน (Community resources) และทรัพยากรวัฒนธรรม (Cultural Resources) 4. บริการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก (Tourism services and facilities) <p>ส่วนที่ 3 การระบุส่วนตลาด/นักท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Identification of market/ Tourists segments and activities)</p> <p>ส่วนที่ 4 การระบุผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Identification of ecotourism products)</p> <p>ส่วนที่ 5 การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแผนการพัฒนาคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติอย่างยั่งยืน</p> <p>ส่วนที่ 6 วิเคราะห์ SWOT: แมทริกซ์อุปสรรค-โอกาส-จุดอ่อน-จุดแข็ง</p> <p>ส่วนที่ 7 กลยุทธ์การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน</p> <p>ส่วนที่ 8 กลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ</p> <p>ส่วนที่ 9 กลยุทธ์การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ทางธรรมชาติ (Natural learning)</p> <p>ส่วนที่ 10 แนวทาง/กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism activity) เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางธรรมชาติ</p> <p>ส่วนที่ 11 กลยุทธ์การสร้างคุณค่าตราและความคุ้มค่าจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Brand equity and value of ecological destination)</p> <p>ส่วนที่ 12 การจัดองค์การ (Organization) และการปฏิบัติและการควบคุม (Implementation and control)</p> <p>ส่วนที่ 13 แผนปฏิบัติการ (Action plan)</p>
--

ภาพที่ 5.1 แสดงองค์ประกอบของแผนการพัฒนาคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน (ปรับปรุงจาก Haliza Mohd Said & Afidah Pegah, 2011)

ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive summary) ในการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติ (ดูรายละเอียดในส่วนหน้า หัวข้อบทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive summary))

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational analysis) เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของอช.แก่งกระจานทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกดังนี้

1. การวิเคราะห์ทรัพยากร (Resource analysis)/ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ดังนี้ (1) มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่ อำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เป็นอุทยานแห่งชาติที่สมบูรณ์ เป็นป่าต้นน้ำลำธารของกลุ่มหลายสาย แม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี (3) มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น ทะเลสาบ น้ำตก ถ้ำ หน้าผาที่สวยงาม (4) เป็นภูเขาสลับซับซ้อนอยู่ในเทือกเขาตะนาวศรี สภาพภูมิประเทศเป็นป่าดิบชื้น ยอดเขาที่สูงที่สุดในอุทยานฯ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2555) (5) ความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืชแล้วพันธุ์สัตว์ (6) มีน้ำตกต่างๆ ที่มีน้ำไหลตลอดทั้งปี ดังนี้ น้ำตกทอทิพย์ น้ำตกปราณบุรีน้ำตกธารทิพย์ น้ำตกแม่เสด็จ น้ำตกตะกวด น้ำตกตะกวด น้ำตกห้วยป่าเลา น้ำตกห้วยป่าเลาน้อย น้ำตกสาริกา น้ำตกกระดังงา (6) มีทิวเขาที่อุดมสมบูรณ์มีทัศนียภาพสวยงาม เช่น เขาพะเนินทุ่ง บนยอดเขาพะเนินทุ่งสามารถมองเห็นทิวทัศน์ทั้งดงยามปกติ และยามมีทะเลหมอกในช่วงฤดูฝนต่อฤดูหนาว ลานหินผวนหรือเขาปะการัง (5) มีถ้ำต่างๆที่น่าสนใจแก่การเข้าชม ได้แก่ ถ้ำวิมาน ถ้ำค้างคาว (6) อ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจาน ด้านหลังติดเขาขนาดเล็ก มีสภาพธรรมชาติ และบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงาม

2. การวิเคราะห์ที่ตั้ง (Site analysis) และลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) ของอช.แก่งกระจาน มีดังนี้ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรีและอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้ (1) มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่ อำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอุทยานแห่งชาติที่สมบูรณ์ (2) เป็นป่าต้นน้ำลำธารของกลุ่ม แม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี (3) มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น ทะเลสาบ น้ำตก ถ้ำ หน้าผาที่สวยงาม (4) เป็นอุทยานแห่งชาติที่มีพื้นที่มากที่สุดของประเทศ คือมีเนื้อที่ประมาณ 2,915 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,821,875 ไร่ (1.8 ล้านไร่) (5) ประกอบด้วยพื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำและป่าเหนือเขื่อนแก่งกระจานเป็นเขตอุทยานฯ (6) เป็นต้นน้ำลำธารของแม่น้ำหลายสาย (7) พื้นที่ส่วนใหญ่ของอุทยานฯเป็นภูเขาสลับซับซ้อนอยู่ในเทือกเขาตะนาวศรี (8) สภาพภูมิประเทศเป็นป่าดิบชื้น (9) มียอดเขาที่สูงที่สุดในอุทยานฯ คือยอดเขาธงชัยนิคมฯ อยู่ในเขตรอยต่อประเทศพม่าและไทย มีความสูง 1,513 เมตร รองลงมาคือยอดเขาพะเนินทุ่ง ซึ่งมีความสูง 1,207 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (10) จากสันเขื่อนแก่งกระจาน มีถนนเลียบบอกมาทางซ้ายมือเป็นระยะทาง 3 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานฯ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2555) ซึ่งนักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการเดินทางมายังอช. แก่งกระจาน ดังนี้ (1) รถยนต์ส่วนตัว จากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ผ่าน จ.นครปฐม จ.ราชบุรี เข้าสู่เขตจังหวัดเพชรบุรี หรืออีกเส้นทางใช้ถนนพระราม 2 (ถนนธนบุรี - ปากท่อ) ถึงสามแยกวังมะนาวให้เลี้ยวซ้าย ก็จะเข้าสู่เขต จ.เพชรบุรี ซึ่งสามารถเลือกได้จากหลายเส้นทางมีความซับซ้อนกว่าจะไปที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (2) รถโดยสารประจำทาง จากกรุงเทพฯ เดินทางโดยรถโดยสารสายกรุงเทพฯ-ท่ายาง ต่อโดยรถสองแถวสายท่ายาง-แก่งกระจาน ถึงบ้านแก่งกระจาน จากนั้นต่อรถจักรยานยนต์รับจ้างหรือรถยนต์จ้างเหมาอีก 4 กิโลเมตร ก็ถึงที่ทำการอุทยานฯ (3) จากอนุสาวรีย์ (ด้านหน้าโรงพยาบาลราชวิถี ไปลงหน้าอำเภอแก่งกระจาน (ตรงข้ามสถานีตำรวจแก่งกระจาน) ถ้าจะให้ไปส่งถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ริมเขื่อน) ต้องแจ้งคนขับรถด้วย เพราะจะคิดค่าบริการเพิ่ม

3. ทรัพยากรชุมชน (Community resources) และทรัพยากรวัฒนธรรม (Cultural Resources) อช.แก่งกระจานมีอาณาเขตติดต่อกับชุมชนต่างๆ และแต่ละชุมชนจะมีวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เฉพาะเจาะจง ดังนี้ (1) ชุมชนใน ตำบลแก่งกระจาน (2) ชุมชนในตำบลสองพี่น้อง (3) ชุมชนในตำบลกลัดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี (4) ชุมชนในตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2555)

4. บริการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก (Tourism services and facilities) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้ (1) บริการที่พัก และสถานที่กางเต็นท์ (2) บริการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว (3) บริการแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการเดินป่า (4) บริการวิทยากร/ไกด์เพื่อให้ข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการเดินป่า (5) บริการการเดินทางเพื่อชมธรรมชาติในทะเลสาบเหนือเขื่อนแก่งกระจาน

ส่วนที่ 3 การระบุส่วนตลาด/นักท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Identification of market/Tourists segments and activities) โดยการแบ่งส่วนตลาดตามอายุ ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จะเน้นการท่องเที่ยวผจญภัย กลุ่มที่มีอายุ 25-34 ปี เน้นการรู้จักแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มที่มีอายุ 35-44 ปี เน้นการสร้างภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยว และกลุ่มที่มีอายุ 45 ขึ้นไป จะเน้นทัศนียภาพ โดยเน้นแรงจูงใจด้านความผ่อนคลาย

ส่วนที่ 4 การระบุผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Identification of ecotourism products) ในประเด็นนี้จะเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและกิจกรรมการเรียนรู้ธรรมชาติ โดยอาศัยกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้ การดูนก การดูผีเสื้อ กิจกรรมการเดินป่าเพื่อศึกษาธรรมชาติ ซึ่งมีให้เลือกหลายเส้นทาง ชมทะเลหมอก ดูสัตว์ เทียน้ำตก เดินตามลำธาร ล่องแก่ง ล่องเรือ ตกปลา ฯลฯ

ส่วนที่ 5 การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแผนการพัฒนาคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติอย่างยั่งยืน

1. วิสัยทัศน์ (Vision) “อุทยานฯ อันทร่งคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความยั่งยืนเพื่อการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากขีดความสามารถในการบริหารจัดการของอุทยานฯร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. ภารกิจ (Mission) ประกอบด้วย (1) แนวทาง/กิจกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน (2) แนวทาง/กิจกรรมการสร้างคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติ (3) กำหนดกลยุทธ์และสร้างการพัฒนาให้เป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืนโดยการสร้างคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. เป้าหมาย (Goal)/วัตถุประสงค์ (Objectives) ดังนี้ (1) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน (2) เพื่อสร้างคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติ

ส่วนที่ 6 วิเคราะห์ SWOT: แมทริกซ์อุปสรรค-โอกาส-จุดอ่อน-จุดแข็ง

1. จุดแข็ง (Strengths) มีดังนี้ (1) มีความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ซึ่งทำให้เกิดความโดดเด่นของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) (2) ความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ มีความหลากหลาย เช่น ต้นน้ำลำธารของแม่น้ำหลายสาย มีทัศนียภาพภูเขา ทะเลหมอกที่สวยงาม ทะเลสาบ น้ำตก ถ้ำ หน้าผา มีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว (3) มีความเหมาะสมในการเป็นมรดกโลก โดยได้มีการเสนอชื่อเป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ (4) ทรัพยากรชุมชน (Community resources) และทรัพยากรวัฒนธรรม (Cultural Resources) เช่น ชุมชนในตำบลแก่งกระจาน สองพี่น้อง ตำบลกัลลหอง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น (5) มีพื้นที่ครอบคลุมหลายพื้นที่ อีกทั้งยังอยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เช่น หัวหิน ชะอำ เป็นต้น ทำให้สามารถจัดการท่องเที่ยวแบบแพคเกจจัวร์ได้

2. จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ (1) การเดินทางไปอุทยานฯ ต้องใช้เวลาและความพยายามมาก เพราะเส้นทางวกวน (2) แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณอุทยานฯ แต่ละแห่งอยู่ห่างไกลกัน ต้องใช้เวลาและต้องใช้ทักษะในการจดจำเส้นทาง (3) ขาดความปลอดภัยในการเดินทางโดยเฉพาะในฤดูฝนซึ่งแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งต้องปิดไป เช่น เขาพะเนินทุ่ง (4) ประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของอุทยานฯ เช่น การบุกรุกพื้นที่ป่า การลักลอบเผาไร่ เผาป่า ปัญหาการล่าสัตว์ โดยเฉพาะการล่าช้าง

3. โอกาส (Opportunities) ดังนี้ (1) ผลประโยชน์ด้านสังคม-เศรษฐกิจ เช่น รายได้ของชุมชนอันจากเกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยว (2) การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น โดยนักท่องเที่ยวที่มาจะเป็นตลาดสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์/บริการในท้องถิ่น (3) กระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ (4) กระแสนิยมการท่องเที่ยวผจญภัยในกลุ่มวัยรุ่น เช่น การล่องแก่ง เป็นต้น (5) กระแสความนิยมการท่องเที่ยวในรูปแบบบำเพ็ญประโยชน์/อาสาสมัคร ซึ่งเป็นที่นิยมมากสำหรับสถาบันการศึกษาในช่วงหยุดเทอม/วันหยุด ซึ่งถือว่าได้ท่องเที่ยว เกิดความรู้สึกลึก ๆ ว่า ได้บุญกุศล/ทำความดีให้สังคม/ประเทศชาติ อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้/ได้ความรู้จากการศึกษาธรรมชาติ/ได้มิตรภาพระหว่างเพื่อน/ชุมชนที่ทำงานร่วมกัน เป็นต้น

4. อุปสรรค (Threats) ดังนี้ (1) ความร่วมมือกับชุมชนยังน้อยเพราะชุมชนบางกลุ่มยังมีปัญหาความยากจน และปัญหาการกระจายรายได้ยังถึงมือชุมชน (2) ปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้าน ๆ เช่น การหลงทาง อุบัติเหตุจากการท่องเที่ยว เป็นต้น (3) ความไม่สะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเพราะต้องมีเพื่อน ต้องมีพาหนะส่วนตัว ต้องวางแผนศึกษาเส้นทางอย่างดียิ่ง ต้องใช้เวลาและความพยายามในการเดินทาง เป็นต้น (4) แหล่งท่องเที่ยวอื่นที่เป็นคู่แข่งที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง (หัวหิน เพชรบุรี) ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ดีกว่า (5) ความร่วมมือกับชุมชนยังน้อยเพราะชุมชนบางกลุ่มยังมีปัญหาความยากจน และปัญหาการกระจายรายได้ยังถึงมือชุมชน (6) อุปสรรคที่สำคัญโดยตรงเกิดจากชุมชน/ผู้มีอิทธิพลมีการตัดไม้ทำลายป่า การล่าสัตว์ การเผาถ่าน (7) อุปสรรคทางอ้อม เกิดจากความยากจนของชุมชนทำให้ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ/รับจ้างผู้มีอิทธิพลโดยการตัดไม้ทำลายป่า อีกทั้งขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขาดการศึกษา/ความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพอื่นที่สุจริต

ส่วนที่ 7 กลยุทธ์การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน

1. **ด้านการสร้างเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน** ในการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดย

1.1 เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่

1.2 การมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยวโดยยึดหลักการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่

1.3 การมีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษา โดยจัดโครงการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ (Volunteer tourism) คู่ขนานกับการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

1.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบอุทยานฯ เพื่อสร้างความเข้าใจและลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น โดยเชิญผู้นำหรือตัวแทนจากชุมชนและผู้ประกอบการในพื้นที่ใกล้เคียงอุทยานฯ เข้าร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานด้วย และเชิญผู้รู้หรือปราชญ์ในชุมชนท้องถิ่นเข้ามาร่วมให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว/หน่วยงานที่มาทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยลดปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการให้บริการ

2. **ด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน** โดย

2.1 พัฒนาสาธารณูปโภคในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยปรับปรุงบริการด้านห้องน้ำและน้ำใช้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวให้เพียงพอและรักษาความสะอาด ถนนที่เข้าไปยังเขาพะเนินทุ่งหรือน้ำตกควรคงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้สำหรับสัตว์ป่าและป่า

2.2 การจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับเจ้าหน้าที่ที่ออกลาดตระเวนในป่า และสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมของบุคลากร

2.3 การบริหารจัดการข้อมูล ควรมีการสื่อสารข้อมูลไปยังกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เช่น สื่อสารไปยังนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วยป้ายโฆษณา โดยใช้ข้อความเพื่อรณรงค์ไม่ให้ตัดไม้ทำลายป่า ไม่ให้ล่าสัตว์ สื่อสารมาตรการด้านกฎหมายสำหรับผู้กระทำผิด เช่น การตัดไม้ การล่าสัตว์ ผ่านทางสื่อต่างๆ และตัวบุคคล จัดทำเป็นหลักสูตรอบรมให้ความรู้หรือหลักสูตรการศึกษาท้องถิ่น สื่อสารด้วยเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศทั้งภายในองค์กรไปยังบุคลากร และการสื่อสารภายนอกไปยังนักท่องเที่ยว ชุมชน สถาบันการศึกษา เป็นต้น

2.4 การแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่า โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่า ป้องกันการลักลอบตัดไม้ ควบคุมไฟป่าและหมอกควัน ป้องกันการลักลอบล่าและค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่า (ช้าง) ออกมาทำลายพืชไร่ของชาวบ้าน

2.5 การอนุรักษ์สัตว์ป่า โดยการหาแนวทางแก้ปัญหาสัตว์ป่าที่ถูกล่า เช่น ช้าง ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าหายากให้มีศักยภาพ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า จัดตั้งหน่วยช่วยเหลือสัตว์ป่าและดูแลสุขภาพสัตว์ป่า ใหม่ เป็นต้น

2.6 การวิจัยด้านพืชและสัตว์ป่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพและปกป้อง/อนุรักษ์ เช่น โครงการวิจัยผีเสื้อ พันธุ์นก สมุนไพร เป็นต้น

2.7 การพัฒนาอุทยานสู่ความเป็นสากลระดับโลก ดังนี้

2.7.1 การพัฒนานักท่องเที่ยวเชิงนิเวศสร้างสรรค์ (Creative eco-tourists) โดยยึดหลักว่าให้นักท่องเที่ยวชมคุณค่าจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คุณค่าจากความประทับใจในความหลากหลายทางชีวภาพ

2.7.2 การพัฒนาชุมชนเชิงนิเวศสร้างสรรค์ (Creative eco-community) โดยสร้างชุมชนให้เข้มแข็งมีส่วนร่วมในการพัฒนาตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยึดมั่นและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและประเพณีชุมชน

2.7.3 การพัฒนาการบริหารการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative eco-tourists management) โดยพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ การเป็นเจ้าของภาพ/ร่วมในการจัดประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ เป็นต้น

3. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดย

3.1 จัดการท่องเที่ยวชุมชน (Community Based Tourism) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของผู้คน ศึกษาวัฒนธรรม ความเชื่อ และมีกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน

3.2 สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/เชิงนิเวศ (Creative eco-tourism) โดยพัฒนาการท่องเที่ยวที่ใช้ทุนธรรมชาติอย่างประหยัดให้มีความมั่นคง ยั่งยืน และให้ประโยชน์ต่อสังคม

4. ด้านการพัฒนาสู่การเป็นอุทยานแห่งชาติที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

4.1 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

4.1.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ใกล้เคียง ในการร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องทุกปี

4.1.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ให้การสนับสนุนโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ในบริเวณใกล้เคียง โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักร่วมจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4.1.3 การประสานกำลังเจ้าหน้าที่ในการลาดตระเวนตรวจตราพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง รวมถึงอาสาสมัครจากชุมชนที่ผ่านการอบรมเบื้องต้นเพื่อช่วยแจ้งเบาะแสของผู้บุกรุกเข้าไปในพื้นที่ป่า

4.1.4 จัดทำป้ายรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

4.2 ความยั่งยืนด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่

4.2.1 การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ เช่น การจัดโครงการส่งเสริมรดกด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นชาวเขา

4.2.2 การจัดแพ็คเกจจัวร์ระหว่างอุทยาน ชุมชน โครงการพระราชดำริที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาจสื่อสารประชาสัมพันธ์ถึงการท่องเที่ยวที่มุ่งให้เกิดความสนใจเฉพาะอย่าง (Special interest) ของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มวัยรุ่น ท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ท่องเที่ยวอาสาสมัคร/บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4.2.3 โปรแกรมส่งเสริมมรดกด้านวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น การวิจัยและวางแผนพัฒนาวัฒนธรรม โครงการบูรณาการมรดกทางวัฒนธรรม

4.2.4 การพัฒนาให้เกิดความมั่งคั่งด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น (Cultural richness) โดยยอมรับและยกระดับการสืบทอดทางวัฒนธรรม/ประเพณีของชุมชนเข้าบ้าน

4.2.5 เสริมสร้างคุณค่าด้านสังคม (Social equity) โดยให้เกิดการกระจายรายได้ทางเศรษฐกิจที่ยุติธรรม และให้ประโยชน์ต่อสังคมจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

4.2.6 ความกินดีอยู่ดีของชุมชน (Community wellbeing) โดยรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งด้านคุณภาพชีวิตในชุมชนท้องถิ่น

4.2.7 ร่วมมือและให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนบ้านบางกลอย-บ้านโป่งลึกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4.3 ประเด็นความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

4.3.1 ควรนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนในอุทยานใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงคู่ขนานกับการส่งเสริมให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานฯ เกิดรายได้จากการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรให้กับนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความช่วยเหลือด้านการตลาดอย่างจริงจัง จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว

4.3.2 พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบ/โครงการต่าง ๆ เพื่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความยั่งยืน ได้แก่ เป็นแหล่งตลาดนักท่องเที่ยวสำหรับสินค้าที่ผลิตในโครงการพระราชดำริและสินค้าในชุมชนต่างๆ สื่อสารการตลาดถึงโครงการพระราชดำริ/ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม สินค้าหัตถกรรมในท้องถิ่น

4.3.3 ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ โดยร่วมมือกับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและธุรกิจที่พิกให้นำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของแพ็คเกจการท่องเที่ยว

4.3.4 ออบต. ร่วมกับผู้นำชุมชนในการดำเนินการสำรวจความต้องการจากชุมชนในการฝึกอบรมความรู้ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว เช่น การให้บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ การพัฒนาพื้นที่ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

5. ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดย

5.1 จัดโปรแกรมการเรียนรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรที่สำคัญ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นมาร่วมเป็นวิทยากรเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักชนิดและประโยชน์ของสมุนไพรที่พบในผืนป่า

5.2 การท่องเที่ยวแบบแพ็คเกจทัวร์คู่ขนานกับการประชุมสัมมนา การศึกษาในเรื่องการเกษตร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ การเพาะเห็ด เป็นต้น

5.3 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ชอบการท่องเที่ยวแบบสนุกสนาน ตื่นเต้น ทำทาย ควบคู่ไปกับการได้สัมผัสความงดงามของธรรมชาติ

5.4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้ โดยนักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่ไปเยือนตั้งแต่ระบบนิเวศไปจนถึงชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ที่หายากหรือกำลังจะสูญพันธุ์

5.5 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว/ประเภทการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพและฤดูกาลที่เป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวตามความสนใจเฉพาะอย่าง (Special interest) ของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มวัยรุ่น ท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ท่องเที่ยวอาสาสมัคร/บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ส่วนที่ 8 กลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างคุณค่าตราแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางธรรมชาติจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้ (1) เน้นกลยุทธ์การตลาดตามเป้าหมาย (Target marketing) โดยเน้นการท่องเที่ยวผจญภัยสำหรับกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และเน้นแรงจูงใจด้านความผจญภัย/ทัศนียภาพที่กลุ่มที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป (2) เน้นการสร้างภาพลักษณ์ การรู้จักตราแหล่งท่องเที่ยว ความตั้งใจที่จะท่องเที่ยวซ้ำในอนาคตความตั้งใจที่จะแนะนำ/บอกต่อ โดยมุ่งที่สถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน (3) เน้นการท่องเที่ยวผจญภัยและคุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ ที่กลุ่มผู้ใช้แรงงานและนักเรียน/นักศึกษา (4) มุ่งการจัดการท่องเที่ยวผจญภัย คุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ คุณค่าที่รับรู้ด้านอารมณ์ ภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งที่กลุ่มที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ (5) มุ่งการท่องเที่ยวผจญภัย และเสริมสร้างคุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ โดยมุ่งที่กลุ่มต่างจังหวัด (6) ประสบการณ์ด้านอารมณ์และความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกเพลิดเพลิน ตื่นเต้น และอบอุ่น (7) คุณค่าที่รับรู้ด้านอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้สึกเพลิดเพลิน ตื่นเต้นและอบอุ่นในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (8) แรงจูงใจด้านความผจญภัย ซึ่งประกอบด้วย ความเพลิดเพลินกับเพื่อน/ครอบครัว การผจญภัย การชมความสวยงามของทัศนียภาพ การเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่และแตกต่าง (9) ประสบการณ์ด้านอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งประกอบด้วย ความประทับใจจากการพบเห็น/สัมผัสธรรมชาติ สามารถเปลี่ยนแปลงประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในแง่ดี กระตุ้นความรู้สึกที่ดี (10) คุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย คุณค่าด้านการท่องเที่ยวที่เหนือกว่าที่อื่น การตอบสนองความต้องการได้เหนือกว่าที่อื่น และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวที่เหนือกว่าที่อื่น (11) คุณค่าที่รับรู้ด้านอารมณ์ ประกอบด้วย ความเพลิดเพลิน ความรู้สึกตื่นเต้น และความรู้สึกอบอุ่น

ส่วนที่ 9 กลยุทธ์การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ทางธรรมชาติ (Natural learning) ดังนี้

1. เส้นทางสื่อความหมายบ้านกร่างแคมป์ จะเกี่ยวข้องกับการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ ดังนี้ นิเวศวิทยาถ้ำธาร กระบวนการทดแทน มอส พืชดึกดำบรรพ์ นักบุญแห่งป่า นักฆ่าแห่งพงไพร ผู้ย่อยสลาย ไม้ ต้นหญ้าที่สูงที่สุดในโลก ปลวก สถาปนิกแห่งผืนป่า ไทโร นักถ้ำกรากแห่งป่า เถาวัลย์ พูพอน เดินป่า ศึกษาสภาพป่าและพันธุ์ไม้ เช่น ป่าเบญจพรรณ ศึกษานก และศึกษาเส้นทางเดินเท้าของสัตว์

2. **ความรู้ในท้องถิ่นเพื่อการศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อม (Local knowledge for environmental education learning** (Pierre Walter 2009) ได้ศึกษาถึง ความรู้ในท้องถิ่นและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ในการศึกษาสภาพแวดล้อม: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยถือเกณฑ์ชุมชนในภาคใต้ของประเทศไทย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนมีการเรียนรู้จากครอบครัวและระบบท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชน

3. **หลักสูตรท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไม่เป็นทางการ** เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมดั้งเดิม นักท่องเที่ยวจะมีการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อทำความเข้าใจและชื่นชมกับความรู้ต่างๆ ใน

ท้องถิ่น โดยยึดหลักผลประโยชน์ที่ยั่งยืนสู่ชุมชน การอนุรักษ์วัฒนธรรม และทรัพยากรที่ชุมชนเกี่ยวข้องอยู่ สมาชิกของโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต การเรียนรู้ประกอบด้วย ทักษะ และความรู้ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การอนุรักษ์วัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมข้ามชาติ กิจกรรมทางการเมือง การท่องเที่ยวในเกาะ ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับชุมชน จึงถือว่าเป็นการศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อม จากภาพที่ 2.5 (ในบทที่ 2) จะเห็นความรู้ในท้องถิ่นเพื่อการศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อม (Local knowledge for environmental education learning) ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องนี้ โดยการเกษตรกรรม

ส่วนที่ 10 แนวทาง/กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism activity) เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางธรรมชาติดังนี้

1. การสร้างประสบการณ์เรียนรู้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเจ้าหน้าที่/วิทยากร การท่องเที่ยวจะสอนให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ไปด้วยว่าทำไมจึงมีน้ำตก ทำไมจึงมีทะเลหมอก สมุนไพร
2. การบริหารจัดการการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักท่องเที่ยว โดยให้เกิดการเรียนรู้โดยจัดตั้งศูนย์เพื่ออำนวยความสะดวกขึ้นตามจุดต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว มีการฉายวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับอุทยานฯ ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบข้อมูล ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ และให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยรอยยิ้ม
3. การสนับสนุนท่องเที่ยวอาสาสมัคร/บำเพ็ญประโยชน์และการสร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมปลูกป่า ปลูกพืชอาหารช้าง ทำโปง สร้างฝายร่วมกับทางอุทยานฯ ร่วมกับสถาบันการศึกษาจัดกิจกรรมอาสาสมัคร/บำเพ็ญประโยชน์โดยมีเจ้าหน้าที่อุทยานเป็นวิทยากร
4. การแนะนำ/สื่อสารให้นักท่องเที่ยวรู้จักอุทยานฯ โดยแจกแผ่นพับ/โบรชัวร์ และจะมีการเปิดวิดีโอทัศน์ให้ชมหรือฟังบรรยายสรุปจากเจ้าหน้าที่ การฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์และการติดป้ายในสถานที่ต่างๆ
5. การสื่อความหมายในเชิงวิชาการ ทางอุทยานฯ ได้จัดทำป้ายบอกชื่อของพันธุ์ไม้ต่างๆ การมีเจ้าหน้าที่บรรยาย ซึ่งมักจะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. กิจกรรมเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ ได้การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ปลูกป่า ทำโปงเทียม ทำฝายชะลอน้ำ กิจกรรมการเล่นน้ำตก/ล่องแพ ชมธรรมชาติ
7. กิจกรรมการเดินป่า ดูนก ดูผีเสื้อ อุทยานฯ ได้จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติไว้ได้ศึกษาธรรมชาติ ชมทิวทัศน์ ดูนก ดูผีเสื้อที่บ้านกว้างแคมป์ ตลอดจนกิจกรรมค่ายสื่อความหมายธรรมชาติสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่สนใจการจัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว
8. อุทยานฯ ได้ตั้งฝายนันทนาการขึ้นเพื่อให้บริการกลุ่มสถาบันการศึกษาและกลุ่มอื่นๆ ที่สนใจโดยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ
9. สื่อสารการตลาดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การตลาดอินเทอร์เน็ตโดยมุ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งระดับประเทศและระดับโลก อีกทั้งการสื่อสารการตลาดโดยใช้ฐานข้อมูลในกลุ่มลูกค้าที่เป็นภาครัฐ/สถาบันการศึกษา ภาคธุรกิจ ในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับโลก
10. สื่อสารถึงความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละฤดูกาลเพื่อให้เป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความงดงามของผีเสื้อในระหว่างเดือนเมษายน ถึง กรกฎาคม และชมความงาม/

เล่นน้ำตกป่าละอูในระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง มีนาคม ความงดงามของทะเลหมอกบนเขาพะเนินทุ่ง ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง มกราคม การนั่งเรือ/นั่งรถราง/นั่งบอลลูนชมทัศนียภาพในเขื่อนแก่งกระจานในฤดูหนาวและฤดูร้อน การส่องสัตว์และชมนกในเดือนกุมภาพันธ์ ถึง มิถุนายน การท่องเที่ยวล่องแก่งที่บริเวณลำธารหลังเขื่อนแก่งกระจานและในบริเวณใกล้เคียงได้ตลอดปี ฤดูที่เหมาะสมที่สุดคือปลายฝนเพราะน้ำไม่เชี่ยวมากกำลังดี

ส่วนที่ 11 กลยุทธ์การสร้างคุณค่าตราและความคุ้มค่าจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Brand equity and value of ecological destination) ในส่วนนี้ต้องอาศัยข้อมูลในโครงการย่อยที่ 2 (1) ภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย ความน่าชื่นชม ความงดงาม และความผ่อนคลาย จากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (2) การที่นักท่องเที่ยวรู้จักแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย สามารถระลึกชื่อได้ มีความทรงจำในลักษณะบางประการที่ดี สามารถจินตนาการเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้ (3) คุณค่าที่รับรู้ด้านหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย ความเหนือกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ชีตความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว (4) เน้นการสร้างภาพลักษณ์ตราแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นความโดดเด่นและหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น ความงดงามของธรรมชาติ ทะเลหมอกที่บริเวณพะเนินทุ่งมีสัตว์ป่านานาชนิด บริเวณบ้านกร่างจะมีนกเงือก นกพันธุ์อื่นๆ และผีเสื้อหลายชนิด บริเวณน้ำตกป่าละอู จะพบนกกระจ่างหัวหอก ค่าง หมี ลิงแสม ปลาพวงและปู

ส่วนที่ 12 การจัดองค์การ (Organization) และการปฏิบัติและการควบคุม (Implementation and control) เป็นการกำหนดหน้าที่ว่าภารกิจต่างๆใครจะเป็นคนรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับใคร ขึ้นตรงกับใคร มีการปฏิบัติการอย่างไรและใครเป็นผู้ประเมิน

ส่วนที่ 13 แผนปฏิบัติการ (Action plan) เป็นเครื่องมือส่วนกลางสำหรับอำนวยการและประสานงานโดยการสรุปโปรแกรมการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การสรุปการวิเคราะห์สถานการณ์ กลยุทธ์ และโปรแกรมต่างๆ

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาอุทยานฯ สู่ความเป็นสากลระดับโลกของ AEC
2. การใช้ต้นแบบความเป็นสากลระดับโลกของอุทยานฯ ในสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอุทยานของ AEC
3. การพัฒนาอุทยานต่างๆ ของประเทศไทย ให้เกิดความยั่งยืน เพื่อรองรับตลาด AEC
4. การพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันของอุทยานฯ ใน AEC สู่ความยั่งยืนระดับโลก